

Propositioner Sveriges Elevråds årsmöte 2024

Proposition "Från idéprogram till elevrådsprogram"

Bakgrund

Sveriges Elevråd har under året avslutat den separering från Sveriges Elevkårer som vi länge arbetat gentemot. Innan 2010 var vi samma organisation med en historia som sträcker sig 100 år tillbaka i tiden men för att kunna skapa de bästa organisationerna för två målgrupper som på olika sätt efterfrågar olika stöd beslutades att vi skulle bli två separata organisationer. Båda organisationer är övertygade om att ett starkt samarbete oss emellan också gör oss starkare individuellt vilket i sin tur leder till starkare medlemsorganisationer och en starkare elevrörelse. Idag är samarbetet på flera sätt reglerat och satt i pränt internt för att det skall stå starkt både nu och in i framtiden. Ett huvudsakligt sätt vi skilt oss på är i hur våra idéprogram har skilt sig där Sveriges Elevråd i nuläget reglerat såväl sakfrågor som ideologiska frågor. Vi har alltså både reglerat sådana frågor som tar olika mycket plats beroende på hur politiken ser ut och sådana frågor som utgör organisationens kärna det vill säga exempelvis elevers rätt till självständig organisering.

På många olika sätt har styrelsen rannsakat organisationens kärna och riktning när idéprogrammet omarbetats. Utöver att vi upplever att det nuvarande programmet är alldeles för långt, spretigt och ogruntat i sitt syfte ser vi ett behov av att tydligare definiera vilka frågor som är vår grund och som varje styrelse bör prioritera som riktning. Därför har vi tagit fram *Elevrådsprogrammet* som vi upplever fångar organisationens syfte. Vi har valt att stryka sakfrågor som fortsatt skall få ta plats i den politik vi för men som inte bör vara styrt på samma sätt som vår grund bör vara och vi har kortat ner den text som medföljer. Den främsta anledning till att vi tagit fram *Elevrådsprogrammet* är för att grunda oss i att Sveriges Elevråd faktiskt är en samarbetsorganisation - inte ett förbund. Skillnaden är att de elevråd som är knutna till oss inte måste tycka precis som vi i alla frågor eller är styrda av oss, deras jobb är att vara bra elevråd på sina skolor - hur de skall göra det bestämmer de själva, inte vi. Vårt syfte är att skapa förutsättningar för elevråden både genom politik och egen verksamhet (exempelvis de verksamhetsutvecklare vi anställer). Ett förbund å andra sidan samlar på ett annat sätt medlemsorganisationer som tycker samma saker och har mer makt över deras verksamhet. Som organisation anser styrelsen därför inte att det är lämpligt att årsmötet ska ta beslut som reglerar sakfrågor som elevråden bör hålla med om utan endast frågor som skapar grundläggande förutsättningar för elevråden att existera och fungera, allt som går därutöver bör vara upp till varje enskilt elevråd.

Programmet är uppdelat i tre delar efter vilken målgrupp respektive uppmaning är riktad mot, nationella och lokala uppmaningar samt uppmaningar till relevanta samhällsaktörer. Vi är övertygade om att uppmaningarna är behov som elevrörelsen såväl som enskilda elevråd efterfrågar för att nå stabilitet, långsiktighet, tillväxt men framförallt möjliggör den verksamhet som våra medlemmar efterfrågar.

De sakfrågor som organisationen ändå har för avsikt att bedriva utöver frågorna i elevrådsprogrammet handlar på olika sätt om att representera högstadiel elever som grupp och erfarenheter som lyfts av elevråden. Det finns ett behov av representation för att vinna inflytande i relevanta frågor och möjligheten att skydda de rättigheter som bör vara en självklarhet för varje högstadiel elev.

Att stå i elevrörelsen bredvid Sveriges Elevkårer (och deras Elevkårsprogram) och samtidigt ska-

skapa ett dokument som tydligt representerar organisationens ståndpunkter är denna propositions syfte. Vi hoppas och tror att det kommer skapa bättre förutsättningar för såväl samarbete som för Sveriges Elevråds framtida ordföranden att leda politiken åt rätt håll.

Elevrådsprogrammet återfinns i sin helhet i Bilaga 1. Elevrådsprogrammet.

Förslag till beslut

Årsmötet föreslås besluta

att bifalla Elevrådsprogrammet i sin helhet

Proposition om stadgerevidering

Bakgrund

Med anledning av styrelsens hållbarhetsarbete föreslogs en heltidsarvodering av kommande ordföranden. Årsmötet är även föreslaget att stryka den arvoderingspolicy som antogs på årsmötet 2022, för att reglera arvoderingen föreslår vi som tidigare nämnt en stadgereglering enligt följande;

Från:

§6 mom. 11 Presidiets arvode är vid tillträdet antal prisbasbelopp som årsmötet beslutar. Presidiet kommer internt fram till hur arvodet delas upp dem emellan det kommande året i enlighet med arvoderingspolicy.

Till:

§6 mom. 11 Ordförande arvoderas varje år fem (5) prisbasbelopp per år.

Förslag till beslut

Årsmötet föreslås besluta

att ändra stadgans **§6 mom. 11** till Ordförande arvoderas varje år fem (5) prisbasbelopp per år.

Proposition "Strykande av arvoderingspolicy till förmån för en starkare rörelse"

Bakgrund

Sedan det senast tillträde en ny ordförande till Sveriges Elevråd för fyra år sedan har organisationen vuxit och förändrats otroligt mycket och därmed har också förväntningarna och kraven på ordförande vuxit. För fyra år sedan arbetsledde exempelvis inte ordförande organisationens generalsekreterare, den hade inte ansvar över stora juridiska processer eller själv ansvar över det externpolitiska utrymme som sedan dess vuxit exponentiellt. Sveriges Elevråd befinner sig trots detta fortsatt i en utvecklingsfas där medlemstalen och organisationens bredd, tyngd och arbetsbörda ser ut att öka markant de närmsta åren. Inför årsmötet har styrelsen gjort bedömningen att organisationen i fortsättningen är i behov av en ordförande som arbetar heltid med uppdraget, både för att upprätthålla den nuvarande arbetsbelastningen men också för att kunna bära mer framöver. Därför behöver vi också heltidsarvodera framtida ordföranden. Ordet arvodering skulle man kunna beskriva som den lön en förtroendevald person får. Eftersom en person som är vald på ett möte utan kontrakt inte har samma lagmässiga krav på sig som en person som är anställd genom ett kontrakt har kallar man inte heller personens ersättning för lön men det är alltså den summa pengar man får.

För att ha den ekonomiska möjligheten att heltidsarvodera ordförande bedömer vi också att ordförande är den enda i styrelsen som skall arvoderas. Detta skapar möjligheten för ordförande att ta över vissa av övriga presidiets arbetsuppgifter och vi ser oavsett att presidiet kan involveras och arbeta i tillräckligt stor utsträckning för att tillgodose organisationens behov. Oavsett uppmuntrar vi starkt kommande styrelser att utvärdera våra ekonomiska möjligheter såväl som årsmötesbeslutets konsekvenser till nästa årsmöte.

I nuläget gör stadgarna det gällande att presidiet gemensamt tilldelas en pott pengar som de inom sig beslutar hur de skall fördela. För att bestämma att ordförande skall heltidsarvoderas föreslår styrelsen i stället att det skall regleras genom stadgarna vilket skulle göra arvoderingspolicyn överflödigt och oanvändbar.

Utöver vad som redan nämnts ser styrelsen ett värde i att det är förutsägbart vilken ersättning olika roller i styrelsen ger. I stället för att arvoderingen avgörs genom förhandling skulle det vara bestämt redan innan man väljer att kandidera till en roll. Det tror vi, vid sidan av en heltidsarvoderad ordförande, skulle bygga bättre stabilitet, hållbarhet och förutsägbarhet i organisationen.

Förslag till beslut

Årsmötet föreslås besluta

att stryka arvoderingspolicyn

Eleverådsprogrammet

Elever har enligt skollagen rätt till delaktighet och inflytande över sin utbildning och arbetsmiljö. När elever individuellt och kollektivt ges möjlighet att utöva den rätten bidrar det till skolans utveckling, sociala klimat och lusten att lära. Idag är eleveråd det vanligaste sättet för elever att organisera sig på högstadiet. Eleveråd är ideella föreningar som enligt grundlagen har rätt att finnas och verka fritt utan påverkan från utomstående. En rättighet som är starkt förankrad till Sveriges grundbult, demokratin.

Sveriges Eleveråd är en idell organisation som är religiöst och partipolitiskt obunden. De eleveråd som är medlemmar i Sveriges Eleveråd är självständiga och demokratiskt uppbyggda föreningar. Vårt främsta syfte är att stärka eleveråden i Sverige i sitt arbete att skapa en mer givande skoltid för sina medlemmar.

Nationella uppmaningar

Nationella beslutsfattare likt regering, riksdag och statliga myndigheter sätter grunderna för att eleveråd ska få likvärdiga möjligheter att organisera sig fritt.

- Säkerställ att utbildning om elevers förenings-, yttrande-, och tryckfrihet är en del av den statliga rektorsutbildningen
- Säkerställ att personer verksamma inom skolan utbildas i elevers förenings-, yttrande-, och tryckfrihet.
- Säkerställ en rättvis och långsiktig finansiering av civilsamhället.
- Säkerställ att reglerna för statlig finansiering är konstruerade på sådant sätt att de gynnar elevrörelsens stabilitet, tillväxt och långsiktighet.

Lokala uppmaningar

Lokala beslutsfattare likt politiker, skolhuvudmän och skolledningar kan förbättra möjligheterna lokalt för eleveråd att engagera sig fritt.

- Möjliggör för alla elever att kunna påverka sin skolgång och tillvaro genom eleveråd.
- Möjliggör för elevers självständiga organisering i eleveråd.
- Möjliggör elevmedverkan i arbetet med skolans fysiska och psykosociala arbetsmiljö genom att inkludera eleverådet i relevanta processer samt vara remissinstans för skolans policy-dokument.
- Möjliggör för eleverådet att delta som elevernas företrädare i huvudmannens beslutsorgan när frågor behandlas som påverkar elever.
- Möjliggör elevmedverkan i arbetet med skolans fysiska och psykosociala arbetsmiljö genom att tillhandahålla utbildning för elevskyddsombud.
- Möjliggör för eleveråd att nyttja skolans lokaler för att bedriva verksamhet och förvara inventarier.
- Möjliggör för eleverådet att bjuda in utomstående parter till skolan.
- Etablera fungerande kontaktvägar mellan skolledning, skolpersonal och eleveråd för att möjlig-

göra ett samarbete präglat av ömsesidig respekt.

- Möjliggör för elevrådet att använda skolans etablerade kontaktvägar för att nå ut till elever med information.

Uppmaningar till relevanta samhällsaktörer

Samhällsaktörer liksom företag och intresseorganisationer kan skapa förutsättningar och underlätta för elevråd att bedriva sin verksamhet

- Elevråd skall hanteras legitimt av de aktörer de möter inom ramen för sin verksamhet
- Underlätta möjligheterna för elevråd att hantera och ta del av olika banktjänster